

PROJEKTA CETURTĀ ZIŅU LAPA

Plašāka informācija par projekta ieviešanu atrodama Daugavpils novada domes un Naujenes Novadpētniecības muzeja mājas lapā:

- <https://www.daugavpilsnovads.lv/uzsakta-projekta-seno-amatu-jauna-dzive-realizacija/>
- <https://www.daugavpilsnovads.lv/daugavpils-novada-uzsakta-projekta-seno-amatu-jauna-dzive-realizacija/>
- <http://naujenesmuzejs.lv/daugavpils-novada-uzsakta-projekta-seno-amatu-jauna-dzive-realizacija/>

Aicinām sekot projekta aktivitātēm sociālajā tīklā Facebook

<https://www.facebook.com/dvinacrafts/>

"Šī ziņu lapa ir tapusi ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā ir atbildīga Daugavpils novada Kultūras pārvalde un tas nekādā veidā nevar tikt izmantots, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus".

MUZEJPEDAGOĢISKĀ PROGRAMMA "TRADICIONĀLĀS AMATU PRASMES LATGALES ZEMNIEKA SĒTĀ"

Arvien lielāku popularitāti Latvijā 21. gadsimtā iegūst muzejpedagoģija. Sava nopelns šeit ir kultūrizglītības programmai "Latvijas skolas soma", kā arī muzeju sociālās lomas pieaugumam sabiedrībā.

Naujenes Novadpētniecības muzejs iesaistās kultūrizglītības procesa nodrošināšanā aktīvi darbojoties muzejpedagoģijas jomā kopš 2000. gada. Muzejā tiek izmantotas daudzveidīgas izglītojošā darba formas – lekcijas, meistarklases, radošās darbnīcas, tematiskas izstādes, muzejpedagoģiskās nodarbības u.c.

Muzeja izglītojošā darba mērķis ir harmoniskas, aktīvas un radošas personības sekmēšana, kura ar muzeja starpniecību iepazīst un apgūst kultūras un dabas mantojumu, lai tālāk to nodotu nākamajām paaudzēm.

Muzejpedagoģiskā programma "Tradicionālās amatu prasmes Latgales zemnieka sētā" ir izstrādāta projekta ENI-LLB-1-216 "Seno amatu jaunā dzīve" aktivitātes 3.4. "Muzeja izglītojošo programmu izstrāde" ietvaros. Programmas saturs balstīts divās projekta ietvaros tapušās izstādēs: "Podniecības tradīcijas Daugavpils novadā" un "Rokdarbu tradīcijas Daugavas ielejas teritorijā".

Nodarbību pamatā ir stāsts par vakarēšanu Latgales zemnieka sētā. Vēl 20. gadsimta sākumā dažādas amatu prasmes tika pārmantotas no paaudzes paaudzē vakarēšanas laikā. Vakarēšana jeb suprātkas bija sena tradīcija, kad ļaudis rudens un ziemas vakaros sanāca vienkopus pastrādāt un atpūsties. Vakarēšanā bija pārstāvētas vairākas paaudzes, līdz ar to var runāt par īpašu zemnieku darba skolu, kurā vecākā paaudze jeb pieredzes bagātākie ļaudis apmācīja bērnus un jaunatni dažādos mājās veicamos darbos un amatos, vienlaikus nodrošinot plašāku lokālo tradicionālo amatu prasmju pārnesei un izplatību ne tikai dzimtas, bet pat kaimiņu ciemu ietvaros. Vakarēšanas laikā „skolēni” un „skolotāji” bieži mainījās lomām, ļaujot prātam meklēt atziņas ikdienas vērojumos. Cilvēks vērtēja pats sevi, savu darbu un mācījās vērtēt citus.

Vakarēšanas tradīcija kā muzejpedagoģiskās programmas forma ir viens no atbilstošākajiem seno amata prasmju pārnesei veidiem specifiskajā lauku muzeja vidē, kas ļauj programmu pielāgot dažādām vecuma grupām, vienlaikus maksimāli ļaujot izmantot muzeja etnogrāfiskās ekspozīcijas un tematisko izstāžu potenciālu.

PIRMSKOLAS UN SĀKUMSKOLAS VECUMA BĒRNI programmas ietvaros var darboties izmantojot darba burtnīcu. Digitālā veidā darba burtnīca ir pieejama muzeja mājas lapā <http://naujenesmuzejs.lv/projekta-rezultati/>. To var bezmaksas lejupielādēt jebkurš interesents un izmantot ne tikai muzejā, bet arī ģimenē, runājot par senču dzīvesveidu un senajām amatu prasmēm. Burtnīca iepazīstina ar Latvijas kultūrvēsturiskajiem novadiem, Latgales zemnieka sētu, tās jēdzienu un arhitektūru. Ar dažādu uzdevu starpniecību tiek piedāvāts iepazīt cimdņu rakstus Daugavpils novadā, izprast kokamatniecības un podniecības nozīmi lauku sētā, soli pa solim iepazīt vilnas apstrādes procesu. Burtnīca rosina bērnu pastāvīgi pētīt, izzināt, novērot un pārdomāt ekspozīcijās un izstādēs redzēto, vienlaikus ļaujot radoši izpausties pildot uzdevumus.

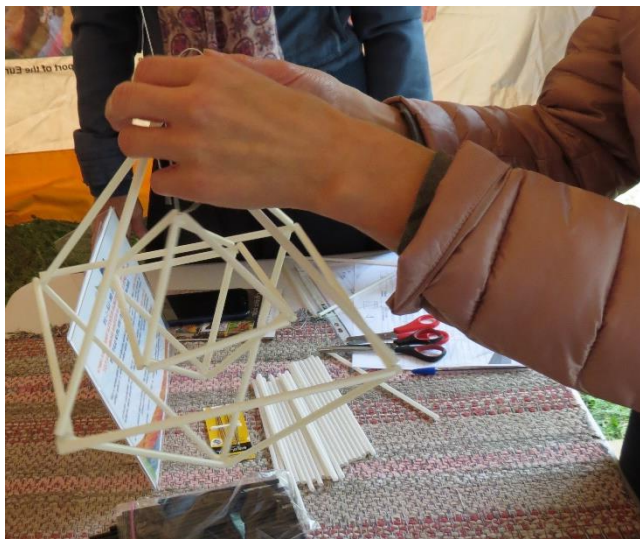
PIRMŠKOLAS UN SĀKUMSKOLAS VECUMA BĒRNIEM izstādē “Rokdarbu tradīcijas Daugavas ielejas teritorijā” tika iekārtots stūrītis bērnu radošajām aktivitātēm, kurā var darboties ne tikai pastāvīgi, bet kopā ar vecākiem vai muzeja darbinieku pavadībā. Šeit, saliekot puzzle, var izpētīt diegu vērpšanas procesu ar ratiņu, var pildīt darba burtnīcas uzdevumus vai izmantot iespēju pašam veidot savu izstādi no piedāvātajiem etnogrāfiskajiem priekšmetiem. Ar projektoru starpniecību tiek demonstrētas 1927. gada fotogrāfijas, kuras iepazīstina ar zemnieku sētas arhitektūru un nodarbošanās veidiem lauku sētā.

SĀKUMSKOLAS UN PAMATSKOLAS [LĪDZ 7.KL.] VECUMA BĒRNIEM muzejpedagoģiskā programma paredz nodarbības ar mālu, tāpēc projekta ietvaros tiks iegādāta krāsns gatavo keramikas izstrādājumu un māla sagatavju apdedzināšanai. Māla nodarbību laikā dalībniekiem tiek piedāvāts veidot dažādus priekšmetus (laimes pogas, figūriņas, lipinātos traukus, floras un faunas elementus, dekorus utt.), ņemot vērā dalībnieku vecumu, gadalaiku (vasaras ziedi, rudens lapas vai augļi) vai gadskārtu ieražu svētkus (Ziemassvētku rotājumi, Lieldienu dekoru utt.). Nodarbību mērķis ir iepazīstināt dalībniekus ar vienu no spilgtākajām tradicionālās kultūras iezīmēm, kura iekļauta Latvijas kultūras kanonā – Latgales podniecību. Tāpēc nodarbība sākas ar izstādes “Podniecības tradīcijas Daugavpils novadā” iepazīšanu, kam seko praktiskā darbošanās ar mālu.

**PAMATSKOLAS UN VIDUSSKOLAS
VECUMA BĒRNUS** muzejpedagoģiskā
programma iepazīstina ar vienu no
senākajiem lauku istabas rotājuma veidiem
– puzuriem. Tradicionāli šis rotājums lauku
sētā tika izmantots ne tikai gadskārtu ieražu
svētkos [Ziemassvētkos, Lieldienās un
Meteņos], bet arī rituālos un gados.
Piemēram, kāzās puzurus kāra tieši virs
galda pretī jaunajam pārim, piedzimstot
bērniņam – virs jaundzimušā šūpuļa, jo
ticēja, ka bērns augs laimīgs un priecīgs,
tiks pasargāts no slimībām, ļauniem
spēkiem. Tos kāra istabu stūros, jo tur
uzkrājas negatīvā enerģija.
Puzuru veidošana ir smalks un darbietilpīgs
process. Nodarbības laikā dalībnieki var
apgūt puzuru izgatavošanas
pamatprincipus, iesākumam izmantojot
vienkāršāku un izturīgāku materiālu –
plastmasas salmiņus.

IESKATS PROJEKTA “SENO AMATU JAUNĀ DŽĪVE” MUZEJPEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS PILOTNODARBĪBAS NAUJENES NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJĀ

Naujenes Novadpētniecības muzejā no 2020. gada septembra līdz novembrim notika muzejpedagoģiskās programmas “Tradicionālās amatu prasmes Latgales zemnieka sētā” aprobācija. Tika organizētas pilotnodarbības 150 skolēniem. Nodarbībās piedalījās Lāču pamatskolas, Naujenes pamatskolas, Ludzas 2.vidusskolas un Daugavpils Centra vidusskolas skolēni. Šajā ziņu lapā piedāvājam foto ieskatu nodarbību norisē.

MUZEJPEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS NORISES NAUJENES NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJĀ 2021. GADĀ

Aicinām izmantot iespēju pieteikties muzejpedagoģiskās programmas “Tradicionālās amatu prasmes Latgales zemnieka sētā” grupas nodarbībām 2021. gadā. Nodarbības notiks projekta ietvaros izveidotajās izstādēs: “Podniecības tradīcijas Daugavpils novadā” un “Rokdarbu tradīcijas Daugavas ielejas teritorijā”.

1.- 6. KLASES SKOLĒNIEM piedāvājam nodarbību ar tematisku ekskursiju, darba burtnīcu [apskatāma šeit- <http://naujenesmuzejs.lv/projekta-rezultati/>] un mālu.

7. - 12. KLASES SKOLĒNIEM piedāvājam nodarbību ar tematisku ekskursiju un puzuru veidošanu.

Pieteikšanās pa tālr.65471321; 26532508 ir obligāta. No 1. maija līdz 30. septembrim nodarbības var pieteikt no otrdienas līdz piektdienai. No 1. oktobra līdz 30. aprīlim - no pirmdienas līdz piektdienai. Vienā grupā pieļaujamais cilvēku skaits ir 15 - 20 cilvēki [ja nepastāvēs Covid-19 ierobežojumi]. Parāļēli muzejā var darboties 2 grupas.

